

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

העברה והעברה נגדית: מין התיאוריה לקליניקה - 3013

תאריך עדכון אחרון 05-10-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גב' נטע חמו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: neta.hemo@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ב' בתיאום עם המרצה

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס נעסוק בהכרת המושגים העברה והעברה הנגדית, המרכזיים לתיאוריה ולטכניקה הפסיכודינמית. באמצעות קריאת מאמרי יסוד וניתוח תיאורי מקרה, נעמיק את ההיכרות עם הדינמיקה המרתקת של תהליכי ההעברה, כמרכזיים בהבנה הקלינית וכמפתח לשינוי מהותי בתהליך הטיפול. נתבונן בתהליכי ההעברה המופנים כלפי סוכנויות ומוסדות בהקשר של העבודה הסוציאלית, ונכיר את הפוטנציאל העצום הגלום בעבודה אתם. לצד הכרת המושגים, נפתח גם חשיבה ביקורתית ביחס למושגים והתאמתם לשדה העבודה הסוציאלית

מטרות הקורס:

הכרת הדינמיקה של העברה והעברה נגדית בטיפול, כמושג תיאורטי מרכזי וככלי משמעותי בפרקטיקה. הכרת תהליכי העברה והעברה נגדית האופייניים לעבודה עם אוכלוסיות מסויימות (פגיעות מיניות, דרי קהילות טיפוליות) ובדגש על הפרטיקה של העבודה הסוציאלית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. הסטודנטיות ים יכירו את תופעת העברה והעברה נגדית בהתהליך הטיפולי ויבינו את המשמעות הקלינית שלה
2. יילמדו לזהות מופעים שונים של תהליכי העברה והעברה נגדית בטיפול באופן שישרת אותם בעבודתם. בשדה
3. יכירו את האתגרים שהם מעמידים ואת הפוטנציאל הטיפולי הגלום במ בשדה העבודה הסוציאלית.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: קריאת מאמרים, עבודה עם תיאורי מקרה והרצאה פרונטלית בכתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- התפתחות המושגים העברה והעברה נגדית לאורך ההיסטוריה של התיאוריה הפסיכואנליטית, מפרויד ועד לתיאוריה ההתייחסותית.
- מופעים שונים של העברה והעברה נגדית: ההעברה כתהליך בין אישי כולל; העברה בעמדה הפרנאידית סכיזואידית; אהבה אירוטית, שנאה בהעברה נגדית, העברה נגדית סומטית.
- תהליכי העברה בשדה העבודה הסוציאלית: פנימיות, קהילות טיפוליות.

חומר חובה לקריאה:

- מיטשל, ס. ובלאק, מ. (2006). פרויד ומעבר לו: תולדות החשיבה הפסיכואנליטית המודרנית. תל

אביב: תולעת ספרים. עמ' 47 - 66.

• פרויד, ז. (1912), על הדינמיקה של ההעברה. בתוך: ע. ברמן (עורך), הטיפול הפסיכואנליטי (עמ' 85-91). תל אביב: עם עובד.

• פלס, ר. (2018) על העברה והעברה נגדית. בתוך: למצוא מקום לנפש: אבני יסוד בעבודה סוציאלית פסיכודינמית (עמ' 77-102). ירושלים: הוצאת כרמל.

ברמן, ע. (1986). העברה והעברה נגדית כתהליך בין-אישי כולל. שיחות, 1, (1), עמ' 6-15.

• אוגדן, ת. (1989). הקצה הפרימיטיבי של החוויה, "הפגישה האנליטית הראשונה" (128-143)

בולס, כ. (1987). צילו של האובייקט. תל - אביב: הוצאת דביר. שימושים אקספרסיביים בהעברה נגדית: הערות למטופל מן העצמי של המטפל, עמ' 212 - 245

• ראקר, ה' (1968). העברה והעברה נגדית. עמ' 7-93, 149-196. תל אביב: תולעת ספרים בע"מ.

• ויניקוט, ד.ו. (1947). שנאה בהעברה הנגדית. בתוך: עצמי אמיתי, עצמי כוזב. (עמ' 65 - 76). תל אביב: עם עובד.

• ג'וזף, ב. (2001). העברה. בתוך: התיאוריה הקליניאנית. עמ' 239-252 תל אביב: תולעת ספרים, 2008.

• שרוף, א. העברה נגדית ו"המטפל כאדם" בפסיכותרפיה עם ילדים. מתוך: קובץ הרצאות של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית 2010-2011 (עמ' 113-125).

• טריאסט, י'. (2000). על הפונקציה ההורית של המטפל במתבגרים. מתוך: הורים הורות ומתבגרים. עורך ח. דויטש. ירושלים: מכון סאמיט, עמ' 31-49.

• דויטש, ח., מירסקי, י. (1988). יחסי מטפל-מטופל בקהילה טיפולית: העברה והעברה נגדית. שיחות, 3(2), 227-232.

• שפירא, י. (1995). ילדים בפנימיה טיפולית: נקודת המבט ההורית והשלכותיה על עבודת העובד הסוציאלי. חברה ורווחה, ט"ו, 399-414.

- Heimann, P. (1950). On Counter-Transference. *International Journal of Psychoanalysis*.

Messeler Davies J., *Whose bad objects are we anyway? Psychoanalytic Dialogues*, 14: 711-733, 2004.

Tsiantis, J., Anastasopoulos, D. (1999) *Counter transference in psychoanalytic Psychotherapy with children and Adolescents*. International Universities Press.

Cohen, Y. (1988). The "Golden Fantasy" and countertransference in Residential treatment of the abused child. *The Psychoanalytic Study of the Child*. 43, 337-350.

Walker, M. (2004). *Supervising practitioners working with survivors of childhood abuse: counter transference; secondary traumatization and terror. Psychodynamic Practice*, 10(2), 173-193.

Messler Davies, J. & Frawley, M.G. (1994). *Treating the Adult Survivor of Childhood Sexual Abuse*. chapter nine, P. 167- 185. Basic Books, A Division of Harper Collins Publishers.

חומר לקריאה נוספת: ינתן בתחילת השנה

הגשת התרגילים והעבודה המסכמת בקורס ללא קבלת אישור מבעוד מועד תגרור הורדת נקודה מציון העבודה עבור כל יום איחור

- הגשת מטלות הביניים הינו תנאי חובה להגשת המטלה הסופית של הקורס. ללא הגשת מטלות הביניים, לא ניתן יהיה להגיש את עבודת הסיכום

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 90 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

הגשת התרגילים והעבודה המסכמת בקורס ללא קבלת א

מידע נוסף / הערות:

* הלמידה בקורס מבוססת על מאמרים תיאורטיים ולמידה מתוך חומר קליני ולכן מצריכה היכרות עם תיאוריות פסיכודינמיות.

• סטודנטיות.ים המעוניינות.ים לקחת חלק בקורס ואינן בקיאות.ים בתיאוריות אלו נדרשות לקרוא לקראתו את הספר: מיטשל. א. ובלאנק מ.ב. (2006). פרויד ומעבר לו. הוצאת תולעת ספרים.

* הסילבוס אינו סופי ונתון לשינויים